

ประสิทธิภาพการสกัดเซรีซินจากเส้นไหมโดยซีเถ้าเปลือกนุ่นและซีเถ้าลูกขนุน

Efficiency of Sericin Extraction from Thai Silk Yarn by Using White Silk Cotton (*Ceiba pentandra* (L.) Gaertn.) Bark and Jack Fruit (*Artocarpus heterophyllus* Lam.) Ashes.

ธัญพรรณ ฮ่อบรรทัด¹

¹อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อีเมล: thanyapan.h@gmail.com

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันเซรีซิน(กากไหม) ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวาง ทั้งทางด้านอาหาร เครื่องสำอาง รวมถึงอุตสาหกรรมความงาม โดยที่กระบวนการลอกกากไหมแบบดั้งเดิมที่ใช้เบสให้เซรีซินที่ไม่บริสุทธิ์ และเกิดของเสียกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในงานวิจัยนี้จึงสนใจศึกษาการลอกกากไหมด้วยวัสดุธรรมชาติ ให้เซรีซินที่บริสุทธิ์ โดยใช้สารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่น และสารละลายซีเถ้าลูกขนุนในการสกัดเซรีซินจากเส้นไหมไทยนางน้อยศรีสะเกษ-1 โดยศึกษาภาวะที่เหมาะสมในการสกัด พบว่า ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เวลา 30 นาที ให้ปริมาณเซรีซินมากที่สุด 219.17 และ 177.50 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อทดสอบกับการลอกกากไหมด้วยน้ำกลั่น เบสลอกกากไหมสำเร็จรูป และสารละลายโซเดียมคาร์บอเนต พบว่าการสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่น และสารละลายซีเถ้าลูกขนุน ให้ปริมาณเซรีซินที่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อเทียบกับการลอกกากไหมด้วยสารละลายเบสฟอกกากไหมสำเร็จรูปและสารละลายโซเดียมคาร์บอเนต และให้เซรีซินที่ได้มีความบริสุทธิ์มากกว่า ดังนั้นการลอกกากไหมด้วยทำละลายสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่น และสารละลายซีเถ้าลูกขนุนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ดีในการลอกกากไหมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: เซรีซิน ลอกกากไหม ซีเถ้าเปลือกนุ่น ซีเถ้าลูกขนุน

รับทราบถูกต้อง

(ธัญพรรณ ฮ่อบรรทัด)

ABSTRACT

Currently, sericin is a very useful in food, cosmetics and pharmaceutical industry. Classical method for sericin extraction was heated silk in an aqueous alkaline solution which produced an impurity containing in sericin and a large volume of chemical into the textile wastewaters. Therefore, the aim of this research was to use white silk cotton (*Ceiba pentandra* (L.) Gaertn.) bark and jack fruit (*Artocarpus heterophyllus* Lam.) ashes as the natural material solution for silk degumming and explored the optimal condition for sericin extraction from Thai native silk cocoon (Nangnoi Sisaket-1). The optimized condition for sericin extraction was studied. The results were shown the optimal temperature at 80 °C and the optimal extracted time for 30 minute which produced sericin concentration of 219.17 mg/L for white silk bark ash and 177.50 mg/L for Jack Fruit ash. Furthermore, the comparison of silk degumming efficiency by using white silk cotton bark and jack fruit ashes solution with classical methods (hot water, commercial soap degumming and sodium carbonate) were studied. The results indicated that amount of sericin by using white silk cotton bark and jack fruit ashes solution were not significantly different at 95% confidence level with commercial soap degumming and sodium carbonate. Moreover, the sericin powder from commercial soap degumming and sodium carbonate had lower purity than the sericin from white silk cotton bark and jack fruit ashes solution. Thus, this method is an alternatives method for development of a green and efficient sericin extraction form silk.

Keywords: Sericin, Silk degumming, White silk cotton bark ash and Jack fruit ash

1. บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีสร้างผลิตภัณฑ์จากไหมอย่างหลากหลาย เช่น ผลิตภัณฑ์จากรังไหม ไหมดิบ เศษไหม ด้ายไหม ด้ายไหมจากเศษไหม ผ้าไหม และผลิตภัณฑ์ผ้าไหม โดยในปี 2551 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รายงานว่ามียุทธศาสตร์ส่งออกสินค้าไหมและผลิตภัณฑ์ ประมาณ 1,500 ล้านบาท แต่พบว่าอุตสาหกรรมไหมไทยไม่มีการนำเซรีซินหรือกาวไหมไปใช้ประโยชน์ โดยทำการลอกเซรีซินออกจากเส้นไหม และทิ้งเป็นของเสียจากอุตสาหกรรมไหม แต่ในปัจจุบันพบว่าเซรีซินใน

ตลาดโลกมีมูลค่าทางการตลาดสูง โดยเซริซินบริสุทธิ์ 1 กรัม มีราคาสูงถึง 7,000 บาท (sigma-aldrich, 2015)

เซริซินเป็นโปรตีนที่มีฤทธิ์ในการต้านอนุมูลอิสระ ชะลอร่องรอยแห่งวัย (Kitisin and others, 2013, pp. 54-62) ด้านเชื้อแบคทีเรีย ป้องกันรังสีอัลตราไวโอเล็ต สามารถยับยั้งการทำงานของเอ็นไซม์ไทโรซิเนส ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการสังเคราะห์เมลานิน ดังนั้นจึงนิยมนำเซริซินมาใช้เป็นส่วนผสมเครื่องสำอางสำหรับผิว (เสาวนีย์ กระสานตีสุข และหทัยชนก รุณรงค์, 2549, p. 3) รวมไปถึงประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมทางยา (Padamwar and Pawar, 2004, pp. 323-329) ยิ่งไปกว่านั้นเซริซินสามารถละลายเป็นเนื้อเดียวกับอาหารและเครื่องดื่มได้เป็นอย่างดี ในประเทศญี่ปุ่นมีการนำเซริซินไปผสมกับผลิตภัณฑ์อาหารที่หลากหลายเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์เช่น บะหมี่ ไอศกรีม เครื่องดื่มชูกำลัง เป็นต้น (หยาดพิรุณ บุญสด และ ประสงค์ สีหนาม, 2554, pp. 436-442) เพื่อช่วยส่งเสริมในด้านปริมาณโปรตีนและด้านสุขภาพ จากเหตุผลข้างต้น ส่งผลให้เซริซินเป็นผลิตภัณฑ์จากไหมที่มีความสำคัญและสร้างมูลค่าทางการตลาดสูง

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงมีความประสงค์ที่จะสกัดเซริซินหรือการลอกกาไหม ที่ยังคงให้เส้นไหมที่มีคุณภาพดี และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งในงานวิจัยนี้เลือกศึกษาการใช้เถ้าของเปลือกถั่วและลูกถั่ว ซึ่งเป็นสารที่ได้จากธรรมชาติ โดยซีเถ้าจากธรรมชาติ เช่น ซีเถ้าจากไม้ มีคุณสมบัติความเป็นเบส ซึ่งสามารถลอกกาไหมได้ มาใช้แทน สบู่ และเบส (โซเดียมคาร์บอเนต) ซึ่งเป็นสารเคมี ที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาวะแวดล้อม

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะที่เหมาะสมของการสกัดเซริซิน และเปรียบเทียบปริมาณเซริซินจากการใช้เถ้าของเปลือกถั่วและลูกถั่วจากเส้นไหม กับการลอกกาไหมด้วยน้ำกลั่น เบสลอกกาไหมสำเร็จรูป และโซเดียมคาร์บอเนต

2.2 เพื่อศึกษาผลการใช้เถ้าของเปลือกถั่วและลูกถั่วในการลอกกาไหมต่อสีฐานวิทยาของเส้นไหม และศึกษาคุณภาพของเซริซินที่ได้จากการลอกกาไหมด้วยเถ้าของเปลือกถั่วและลูกถั่ว เปรียบเทียบกับการลอกกาไหมด้วยน้ำกลั่น เบสลอกกาไหมสำเร็จรูป โซเดียมคาร์บอเนต

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

3.1 ศึกษาภาวะที่เหมาะสมต่อการลอกกาไหมด้วยสารละลายซีเถ้าของเปลือกถั่วและลูกถั่ว โดยใช้ตัวอย่างเส้นไหมพันธุ์นางน้อยศรีสะเกษ-1 จากอำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ ศึกษาผลของอุณหภูมิต่อการลอกกาไหมที่อุณหภูมิ 60 80 และ 100 องศา ศึกษาผลของเวลาต่อการลอกกาไหมที่ 15 30 45 และ 60 นาที ด้วยสารละลายเถ้าของเปลือกถั่วและลูกถั่ว ซึ่งเตรียมโดยนำเปลือก

นุ่นและลูกขนุนสับให้ละเอียด ให้ความร้อนที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส จนแห้ง จากนั้นนำตัวอย่างที่ได้เข้าเตาเผา (Furnace) ให้อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 6 ชั่วโมงเพื่อให้ตัวอย่างเป็นเถ้าอย่างสมบูรณ์ (Mahendra and others, 1993, pp. 103-116) ซึ่งเถ้า 1 กรัม ละลายน้ำปริมาตร 1000 มิลลิลิตร ผสมในขวดพลาสติก แล้วเขย่าให้เถ้ากระจายตัว ตั้งไว้ในอุณหภูมิห้อง เป็นเวลา 24 (เกียรติชัย ดวงศรี, 2553, p. 28)

3.2 เปรียบเทียบประสิทธิภาพการลอกกาวไหมด้วยสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่นและซีเถ้าลูกขนุนและสารละลายชนิดต่างๆ ได้แก่ น้ำกลั่น สารละลายเบสฟอกไหมสำเร็จรูป และสารละลายโซเดียมคาร์บอเนต ภาวะในการสกัดเป็นดังแสดงที่ 1

ตารางที่ 1 ภาวะที่ใช้ในการลอกกาวไหมด้วยตัวทำละลายชนิดต่างๆ

สารละลาย	ความเข้มข้น (%w/v)	เวลา (นาที)	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	เอกสารอ้างอิง
สารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่น	0.1%	30	80	งานวิจัยนี้
สารละลายซีเถ้าเปลือกขนุน	0.1%	30	80	งานวิจัยนี้
น้ำกลั่น	-	30	80	กนกพร(2556)
สารละลายโซเดียมคาร์บอเนต	0.5%	30	80	กนกพร(2556)
สารละลายลอกกาวไหมสำเร็จรูป	0.5%	30	80	-

3.3 การหาปริมาณเซรีซินโดย Bradford assay จะเป็นการทำปฏิกิริยาของโปรตีนกับ Coomassie dye-based ให้สารเชิงซ้อนซึ่งมีสีน้ำเงิน (Bradford, 1976, pp. 248-254) โดยเปรียบเทียบและหาความเข้มข้นของโปรตีนที่สกัดได้กับกราฟมาตรฐานที่ได้จากการวัดค่าการดูดกลืนแสงของซีรัมอัลบูมิน ที่ความเข้มข้น 125 250 500 1000 และ 1500 มิลลิกรัมต่อลิตร โดยผสมโปรตีนกับ Dye Reagent ในอัตราส่วน 1 ต่อ 50 ปมที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 10 นาที ก่อนนำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 595 นาโนเมตร

ร้อยละของการลอกกาวไหมคำนวณได้จาก (Haesung and others, 2013, pp. 59-65)

$$\text{Degumming ratio (\%)} = \frac{W_0 - W_f}{W_0} \times 100$$

เมื่อ W_0 คือ น้ำหนักเส้นไหมก่อนการลอก และ W_f คือ น้ำหนักเส้นไหมหลังการลอก

นางสาวศุภมาส

 ศศิวรรณ บุญรักษา

3.4 ศึกษาสัณฐานวิทยาของเส้นไหมก่อนและหลังกอการลอกไหม ด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด (Scanning Electron Microscope: SEM) บริษัท JEOL รุ่น JSM-6010LV

3.5 พิสูจน์เอกลักษณ์ของผงเซรีซินที่ได้จากการลอกไหม โดยเตรียมผงเซรีซินด้วยวิธี Tray dry (Gupta and others, 2013, pp. 488-494) ซึ่งทำได้โดย นำสารละลายที่ได้จากการลอกไหมระเหยตัวทำละลายออกที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส ให้สารละลายเหลือประมาณ 1 ใน 4 ของสารละลายเริ่มต้น จากนั้นนำสารละลายใส่ใน Glass tray เข้าตู้อบลมร้อน ที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส จนกระทั่งได้ผงเซรีซิน พิสูจน์เอกลักษณ์ของผงเซรีซินที่เตรียมได้จากการลอกไหมด้วยสารละลายชนิดต่างๆ เทียบกับเซรีซินมาตรฐานจากบริษัท Sigma-Aldrich ด้วย Fourier transform infrared spectrometer (FT-IR) บริษัท PerkinElmer รุ่น Spectrum Two

4. ผลการวิจัย

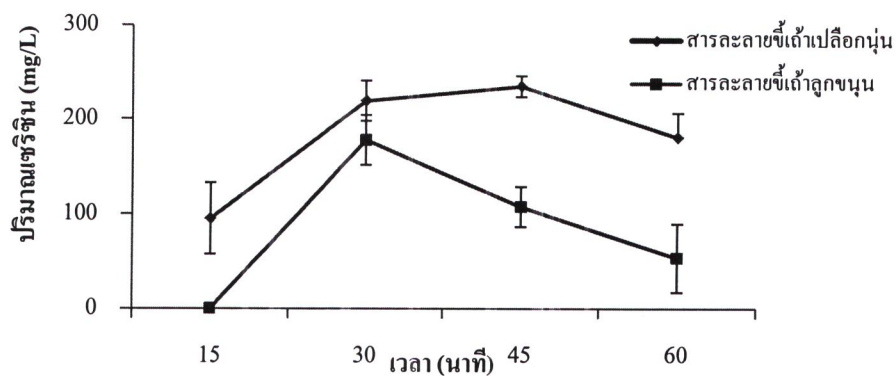
4.1 ภาวะที่เหมาะสมต่อการลอกไหมด้วยสารละลายซีเถ้าของเปลือกนุ่นและลูกขนุน ผลของเวลาในการลอกไหมต่อปริมาณเซรีซิน โดยใช้ตัวทำละลายสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่น และสารละลายซีเถ้าลูกขนุน ที่ 80 °C ใช้เวลาในการลอกไหมที่ 15 30 45 และ 60 นาที ได้ผลดังแสดงในภาพที่ 1 ผลของอุณหภูมิต่อปริมาณเซรีซินโดยใช้ตัวทำละลายสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่น และสารละลายซีเถ้าลูกขนุน ให้ความร้อนที่ 60 80 และ 100 °C เป็นเวลา 30 นาที ได้ผลดังแสดงในภาพที่ 2

4.2 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการลอกไหมด้วยสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่นและซีเถ้าลูกขนุนและสารละลายชนิดต่างๆได้แก่การลอกไหมด้วย น้ำกลั่น สารละลายเบสลอกไหมสำเร็จรูป และสารละลายโซเดียมคาร์บอเนต พิจารณาจากปริมาณเซรีซินที่ได้จากการลอกไหมด้วยสารละลายต่างๆ และเปรียบเทียบอัตราการลอกไหมด้วยสารละลายทั้งห้าชนิดให้ผลดังแสดงในตารางที่ 2

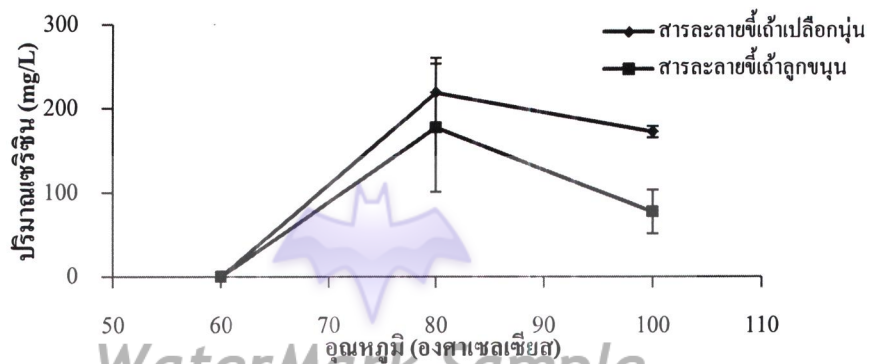
4.3 สัณฐานวิทยาของเส้นไหมที่ได้จากการลอกไหมสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่นและซีเถ้าลูกขนุนและสารละลายชนิดต่างๆ แสดงในภาพที่ 3

4.4 พิสูจน์เอกลักษณ์ของผงเซรีซินที่ได้จากการลอกไหมด้วยสารละลายต่างๆ ในการพิสูจน์เอกลักษณ์ของผงเซรีซินที่สกัดได้จากการใช้สารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่นและซีเถ้าลูกขนุนของสารเป็นดังแสดงในภาพที่ 4

ผู้ทำเรื่อง
[Signature]
[Signature]

ภาพที่ 1 ผลของเวลาต่อปริมาณเซริซิน

ภาพที่ 2 ผลของอุณหภูมิต่อปริมาณเซริซิน

ตารางที่ 2 ปริมาณเซริซินและอัตราการลอกกาวใหม่ด้วยสารละลายชนิดต่างๆ

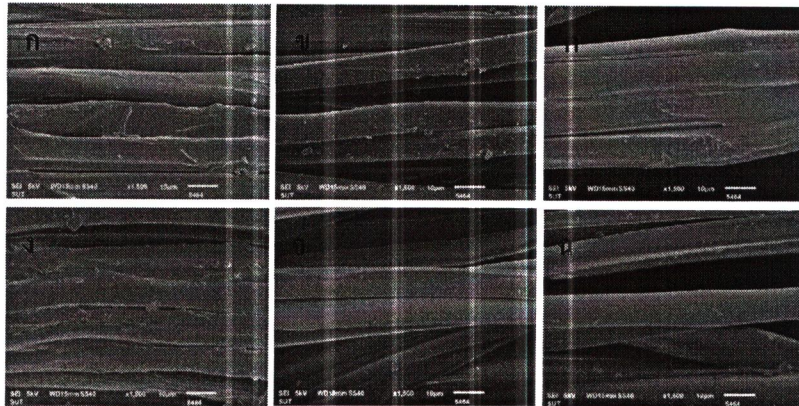
สารละลายในการลอกกาวใหม่	ปริมาณเซริซิน		อัตราการลอกกาวใหม่	
	mg/L	t-statistic	%	t-statistic
สารละลายซีไธ้เป็ลือกนุ่น	219.17	0.848	19.84*	0.002
สารละลายซีไธ้เฝ้าลุกขนุน	177.50	0.547	11.27*	0.000
น้ำกลั่น	118.75*	0.034	7.61*	0.000
สารละลายลอกกาวใหม่สำเร็จรูป	225.00	0.739	28.62	0.589
สารละลายโซเดียมคาร์บอเนต	233.75	-	27.65	

หมายเหตุ * แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับสารละลายโซเดียมคาร์บอเนตที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (t-test, p value < 0.05, n=3)

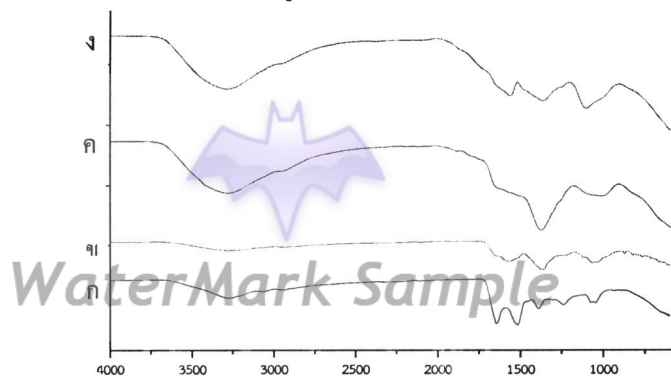
ไม่ถูกต้อง

(Handwritten signature)

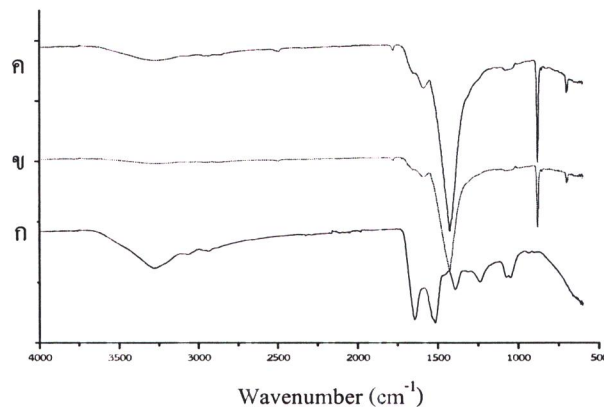

ภาพที่ 3 ภาพ SEM ของเส้นไหมก่อนลอกกาวไหม(ก) หลังการลอกกาวไหมด้วยสารละลายซีไ้ถ้ำ
 เปลือกนุ่น(ข) สารละลายซีไ้ถ้ำลูกขนุน(ค) น้ำกลั่น(ง)
 สารละลายเบสลอกกาวไหมสำเร็จรูป(จ) และสารละลายโซเดียมคาร์บอเนต(ฉ)

ภาพที่ 4 FT-IR สเปกตรัมของผงเซริซินม Wavenumber (cm⁻¹) ได้โดยใช้น้ำกลั่น(ข)
 ผงเซริซินที่สกัดด้วยสารละลายซีไ้ถ้ำเปลือกนุ่น(ค) และซีไ้ถ้ำลูกขนุน(ง)

ภาพที่ 5 FT-IR สเปกตรัมของผงเซริซินมาตรฐาน(ก) ผงเซริซินที่สกัดได้โดยใช้เบสลอกกาวไหม
 สำเร็จรูป(ข) และผงเซริซินที่สกัดได้จากสารละลายโซเดียมคาร์บอเนต(ค)

นางสาวกมลทิพย์
 อึ้งพรหม อึ้งพรหม

5. อภิปรายผล

5.1 ภาวะที่เหมาะสมต่อการลอกกาวใหม่ด้วยสารละลายซี้เถ้าของเปลือกนุ่นและลูกขนุน ผลของเวลาในการลอกกาวใหม่ต่อปริมาณเชริซิน พบว่าเมื่อเวลาที่ 30 นาทีให้ปริมาณเชริซินสูง และลดลงไปเรื่อยๆจนกระทั่งเวลา 60 นาที อันเป็นผลมาจากเมื่อให้ความร้อนกับโปรตีนเป็นเวลานาน โปรตีนเกิดการสลายตัว ผลของอุณหภูมิ พบว่าที่อุณหภูมิ 80°C ให้ปริมาณเชริซินมากกว่าที่อุณหภูมิ 60°C และที่ 100°C ปริมาณเชริซินที่ได้ลดลงอันเนื่องมาจากโปรตีนสลายตัวที่อุณหภูมิสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองของ กนกพร พลเยี่ยม และสินีนานฎ ศิริ (2556, pp. 43-51)

5.2 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการลอกกาวใหม่ด้วยสารละลายซี้เถ้าเปลือกนุ่นและซี้เถ้าลูกขนุนและสารละลายชนิดต่างๆ พบว่า สารละลายซี้เถ้าเปลือกนุ่นซี้เถ้าลูกขนุน เบสฟอกใหม่ สำเร็จรูปและสารละลายโซเดียมคาร์บอเนตให้ปริมาณเชริซินที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และให้ปริมาณเชริซินที่สูงกว่าน้ำกลั่นอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งให้ผลการทดลอง เช่นเดียวกับ Haesung and others (2013, pp. 59-65) ที่ลอกกาวใหม่โดยใช้สารละลาย 0.02 M โซเดียมคาร์บอเนต ให้ให้ปริมาณเชริซินมากกว่าน้ำกลั่น เมื่อพิจารณาอัตราการลอกกาวใหม่ พบว่า เบสฟอกใหม่สำเร็จรูปและสารละลายโซเดียมคาร์บอเนตให้อัตราการลอกกาวใหม่ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ และให้อัตราการลอกกาวใหม่ที่สูงกว่าสารละลายซี้เถ้าเปลือกนุ่นและซี้เถ้าลูกขนุน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

5.3 สันฐานวิทยาของเส้นไหมที่ได้จากการลอกกาวใหม่สารละลายซี้เถ้าเปลือกนุ่นและซี้เถ้าลูกขนุนและสารละลายชนิดต่างๆ พบว่า เมื่อทำการลอกกาวใหม่โดยใช้ตัวทำละลายซี้เถ้าเปลือกนุ่นและซี้เถ้าลูกขนุน พบเส้นไหมมีความสะอาดขึ้นแต่ยังพบเชริซินที่พื้นผิวเส้นไหม โดยสอดคล้องกับอัตราการลอกกาวใหม่ของสารละลายซี้เถ้าเปลือกนุ่นและซี้เถ้าลูกขนุนที่ 19.84 และ 11.27 % ตามลำดับ การสกัดเชริซินด้วยน้ำกลั่น เส้นไหมยังคงติดกันไม่แยกออกจากกันนั้นแสดงถึงการสกัดเชริซิน ออกได้น้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการลอกกาวใหม่ที่ต่ำเพียงแค่ 7.61 % เมื่อพิจารณาเส้นไหมที่ได้จากการลอกกาวใหม่ด้วยสารละลายเบสสำเร็จรูปและสารละลายโซเดียมคาร์บอเนตพบว่าได้เส้นไหมที่สะอาด เรียบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองในการหาประสิทธิภาพการลอกกาวใหม่ ยิ่งไปกว่านั้นยังให้การลอกกาวใหม่ที่สมบูรณ์เนื่องจากไม่พบเชริซินเกาะอยู่บนเส้นไหมเลย ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการลอกกาวใหม่ที่ได้สูงเกือบ 30 %

5.4 พิสูจน์เอกลักษณ์ของผงเชริซินที่ได้จากการลอกกาวใหม่ด้วยสารละลายต่างๆ ภาพที่ 4ก เป็นสเปกตรัมที่ได้จากเชริซินมาตรฐานแสดงเอโมด์ฟีกที่อยู่โปรตีน โดยฟีก $3000\text{-}3500\text{ cm}^{-1}$ เป็น N-H stretching ของพันธะเอโมด์ ฟีกที่ $1600\text{-}1700\text{ cm}^{-1}$ เป็น C=O stretching ของเอโมด์ I และเป็นฟีกที่สำคัญในการยืนยันโครงสร้างของโปรตีน ฟีกที่แสดงความเป็นตัวตนของเชริซิน คือฟีก 1400 cm^{-1} แสดงความเป็นเอโมด์ III ซึ่งปรากฏในทุกตัวอย่างภาพที่ 4 ก-ค นอกจากนี้เกิดจาก C-H

stretching ร่วมกับ N-H plane blending ที่ $1240-1250\text{ cm}^{-1}$ แต่จะพบแบนที่แตกต่างจากเซริซินมาตรฐานที่ 1430 cm^{-1} ของผงเซริซินที่สกัดด้วยสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่นและซีเถ้าลูกขนุน ซึ่งเกิดเนื่องจาก asymmetric stretching ของ carbonate .ในซีเถ้า (Chang and others, 2009, pp. 4618-4625) นั้นแสดงให้เห็นว่าผงเซริซินที่ได้จากสกัดด้วยสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่นและซีเถ้าลูกขนุนมีซีเถ้าปนอยู่

จากภาพที่ 5ข และ 5ค เป็นผงเซริซินที่ได้จากสกัดได้โดยใช้เบสลอกกาวไหมสำเร็จรูปและสารละลายโซเดียมคาร์บอเนต พบว่าให้พีคที่ต่างกับเซริซินมาตรฐานที่ 1680 cm^{-1} ซึ่งเป็น stretching ภายใน HCO_3^- และพีคที่ชัดเจนที่ $1350-1500\text{ cm}^{-1}$ และ 887 cm^{-1} ซึ่งเป็น stretching และ blending ของ CO_3^{2-} ตามลำดับ ซึ่งเป็นสเปกตรัมของ Na_2CO_3 (Su and Suarez, 1997, pp 814-825) แสดงให้เห็นว่าเซริซินที่ได้มีเบสเป็นองค์ประกอบหลัก ซึ่งหากต้องนำเซริซินไปใช้งานต้องมีกระบวนการในการแยกเบสออกก่อน

6. สรุปผลการทดลอง

ในการสกัดเซริซินด้วยสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่น และสารละลายซีเถ้าลูกขนุน ภาวะที่เหมาะสมในการสกัดคือที่อุณหภูมิ $80\text{ }^\circ\text{C}$ เป็นเวลา 30 นาทีให้ปริมาณเซริซินสูง แต่ให้ปริมาณเซริซินที่น้อยกว่าสารละลายเบสลอกกาวไหมสำเร็จรูปและสารละลายโซเดียมคาร์บอเนตอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาผงเซริซินได้ที่พบว่ามีความบริสุทธิ์สูงกว่า สารละลายเบสลอกกาวไหมสำเร็จรูปและสารละลายโซเดียมคาร์บอเนตที่หากต้องนำเซริซินไปใช้งานต้องมีกระบวนการในการเตรียมตัวอย่างก่อนเอาไปใช้งาน ดังนั้นสารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่น และสารละลายซีเถ้าลูกขนุนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการนำมาสกัดเซริซินที่ดี

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 เซริซินที่ได้จากการสกัดด้วยน้ำ สารละลายซีเถ้าเปลือกนุ่น และสารละลายซีเถ้าลูกขนุน มีความบริสุทธิ์ ควรเปรียบเทียบประสิทธิภาพด้านการออกฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาที่แตกต่างกัน หากต้องการนำเซริซินที่ได้ไปใช้ในอุตสาหกรรมความงาม

7.2 ในการทดลองครั้งนี้ทดลองใหม่พันธุ์นางน้อย ศรีสะเกษ-1 เพียงพันธุ์เดียว ควรทดสอบการลอกกาวไหมในหลายสายพันธุ์เพื่อเปรียบเทียบสารพันธุ์ที่ให้ปริมาณเซริซินมากที่สุด

ถึงเวลาถูกต้อง

(นายสุพรรณ ธีระศรี)

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร พลเยี่ยม และสินีนาง คิริ. (2556). การสกัดเซอริซินจากรังไหม *Bombyx mori* and *Samia cynthia ricini*, วารสารสืบเนื่องจากการประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4: 43-51.
- เกียรติชัย ดวงศรี. (2553). การใช้สารสกัดเซอริซินจากรังไหมเสียด. วิทยานิพนธ์คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ ปทุมธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เสาวนีย์ กระสานตีสุข และหทัยชนก รุณรงค์. (2549). การพัฒนาตัวรับไลโซซินบำรุงผิว. วิทยานิพนธ์
ปริญญา เกษศาสตร์บัณฑิต คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- หยาดพิรุณ บุญสด และ ประสงค์ สีหนาม. (2554). องค์ประกอบและโครงสร้าง คุณสมบัติและการ
ประยุกต์ใช้, วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 31: 436-442.
- Braford, M. M. (1976). A Rapid and Sensitive Method for the Quantitation of
Microgram Quantities of Protein Utilizing. Analytical Biochemistry. 72: 248-254.
- Chang, S. K., Um, I. C. and Park, Y.H. (2009). Acceleration effect of sericin on shear-
induced β -transition of silk fibroin. Journal of Polymer. 50: 4618-4625.
- Gupta, D., Agrawal, A., Chaudhary, H., Gulrajani, M. and Gupta, C. (2013). Cleaner
process for extraction of sericin using infrared. Journal of cleaner Production.
52: 488-494.
- Haesung, Y., et al. (2013). Extraction conditions of *Antheraea mylitta* sericin with high
yields and minimum molecular weight degradation. International Journal of
Biological Macromolecules. 52: 59-65.
- Kitisin, T., Maneekan, P. and Luplertlop, N. (2013). In-vitro Characterization of Silk
Sericin as an Anti-aging Agent. Journal of Agricultural Science. 5: 54-62.
- Mahendra, K., et al. (1993). Wood ash composition as a function of furnace
temperature. Biomass and Bioenergy. 4(2). 103-116.
- Padamwar, M. N. and Pawar, A. P. (2004). Silk sericin and its applications: A review,
Journal of Scientific & Industrial Research. 63: 323-329.
- Sigma-aldrich. (2015). Sericin *Bombyx mori* (silkworm). Retrieved April 4, 2015, from
<https://www.sigmaaldrich.com>
- Su, C. and Suarez, D. L. (1997). In situ infrared speciation of adsorbed carbonate
on aluminum and iron oxides. Clays and Clay Minerals. 45: 814-825.